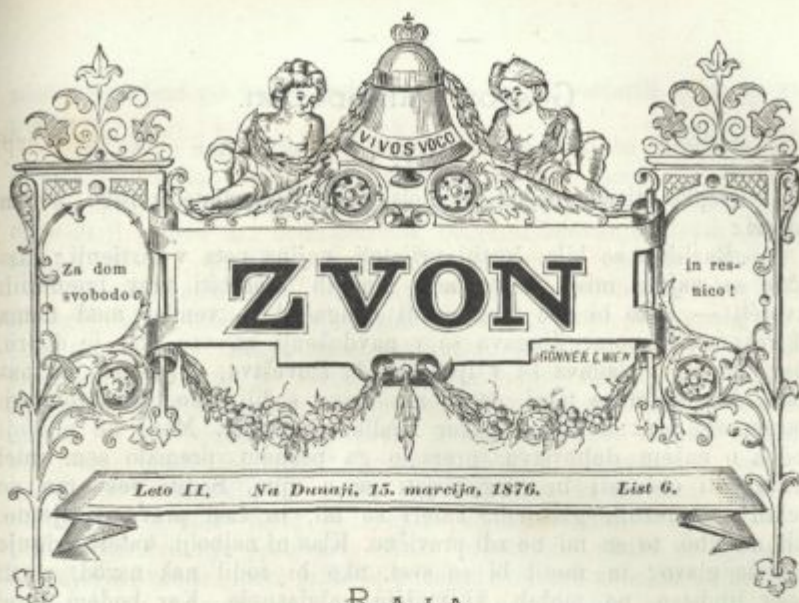

„R A J A.

J. JUNAK IN DETE.

„Oj ljubo dete, dete sládko,
Ti ljubček mojega sercé!
Ko spet ti božam lice gladko,
Solzá v očesu mi igra.

Povsod sem vedno mislil na te,
Igrál sem v sanjah se s teboj;
Zapustil vojsko sem in brate,
Da spet te vidim, biser moj!

Goré preplezal sem visoke,
Nogé, roké mi kervavé;
Prebrodil reke sem široke,
Po tebi, dete, hrepené.

Imám te zopet, hčerka moja!
Pozabljeno je vse gorjé;
Oči poljubljam, lica tvoja,
Na gorko stiskam te sercé.

Očeta terdno se okléni
Z ročicami okrog vratú;
Jaz sem pri tebi, ti pri meni,
Oj dete, bodi brez strahú.

Ne poprašuj me, kje je mama,
Kedaj poverne se nazaj;
Ostala sva na svetu sama,
Ne vprašaj dete me, zakaj.

Ubog, nesrečen je tvoj oče;
Sovražnik dom poderl je moj;
Jaz nimam polja, nimam kočé,
Kjer mirno živel bi s teboj.

Otel sem te, odnesel v gore,
Izročil dobrim te ljudém;
Nikdó te najti tu ne more,
Jaz sam zatišje tvoje vém.

Še énkрат daj si poljubiti
Oči in lice, serček moj,
Potem te moram zapustiti,
Vrniti se v kervavi boj!“

B. M.

GOSPOD MIRODOLSKI.

IV.

Krepko stisne gospod Mirodolski svojemu prijatelju roko, potem govori:

„Različna so bila, čestiti prijatelj, najina pota v življenji: različne so najine misli in sodbe o mnogih, morebiti prav imenitnih stvaréh — kako bi pač moglo biti drugače! — vendar med nama ní resnega razpora. Zlagava se v navdušenji za vse, kar je dobro, blago in lepo, zlagava se v ljubezni do človeštva, v ljubezni do naroda. Ne bojim se torej, da bi me krivo sodili, ako vam govorim naravnost, brez ovinkov, kakor mislim in čutim. Meni ne pristoji sodba o našem duhovstvu, premalo ga poznam, premalo sem imel priložnosti občevati in razgovarjati se z njim. Soditi ves stan po nekih posameznih glasovih, kateri so mi, in časi prav neprijetno, bili na uho, to se mi ne zdi pravično. Klas ní najbolji, kateri dviguje najviše glavo; in motil bi se svet, ako bi sodil naš narod, zlasti naše ljudstvo, po možeh, ki vpijejo najglasneje. Kar bodem torej govoril, to meri samo na može, kateri delajo, kakor bi javno govorili v imenu vsega svojega stanu. In s temi se zlagati ne morem. Vidi se mi, da so tudi oni nekoliko krivi žalostnega razpora, kateri je na korist samo našim nasprotnikom. Po svojem prepričanju govoré, gotovo! boré se za resnice in pravice, katere se jim vidijo najsvetejše: to je prav, to je možko! Ali, vprašam, zakaj govoré takó, zakaj se boré s takim orožjem? Ako se prepirata dva, pravi italijanski pregovor, čegava je pravica? Njegova ne, ki najbolj kriči. „Sancta sancte!“ opominjajo s povzdignenim perstom svoje nasprotnike; zakaj ne delajo sami po svojih besedah? Sveta stvar naj se brani s svetim orožjem. Kako je moči vero ljubezni oznanjati s serdom v serci, gerdimi besedami v ustih, širiti jo, pridobivati ji učence s palico in terdo pestjo? O da se tako malo spominjajo svojega nebeškega učnika! Samo eno versto ljudi je sovražil, kolikor je moglo sovražiti to preblago serce, pismouke in farizeje! Samo enkrat je bič zgrabila krotka roka njegova, ko je svetišče gospodovo oskrunjala kupcev in menjaleev samopašna druhal! Turški prorok, ne on, je velel svojim učencem: Pojte križem svet, ter širite moj nauk z mečem in ognjem! Resnice se ne širijo, kakor se tudi ne zatirajo, s kervjo in plamenom, s temnicami in železjem. O strašna zmota, o žalostna, sramotna prikazen, gerdi madež človeškega rodu! Njemu, ki je dejal, da noče klalnih darov, njemu naj bi prijeten bil dim goreče germade, duh prijeten pekočega se človeškega telesa! On, ki živi „mlade krokarje ob potoku“, on naj bi z veseljem čul stók v bolečinah vijočega se človeka, ki ga muči njemu na slavo in čast zdivjana druhal; njemu naj bi bil sladek glas zapuščenih vdov in sirot! Táko si misliti najviše bitje, kakoršen ní dan današnji najkervoločnejši človek, tako mu služiti: to je bogokletstvo, če je katero na svetu. Taki ljudje

niso vstvarjeni po božji podobi; sami so si vstvarili boga po svoji podobi!

Ali, kam sem zašel? V starodavne čase, ki so minili, ki se ne povernejo nikedar več. Groza mi predriža ude, serce se mi kerči, ko se spominjam té najžalostnejše dobe v zgodovini človeški. Stoletij in stoletij pokore mu bode potreba, blagega delovanja, dejanjske bratovske ljubezni, da si opère človeštvo ta kervavi madež s telesa!

Govoriti sem hotel o sedanjih časih, o možeh, ki tako čudno, po svoje služijo bogu in njegovim resnicam. Kako je mogoče, da so tako zaslepljeni! Strast, strast, najhujša sovražnica resnice jim slepi sicer bistro oko, da ne vidijo sami, kar vidijo vsi drugi, da je vseh njihovoga početja naravnoten nasproten njihovemu namenu. „Na skledo kisline se ne vjame toliko muh, kolikor na žlico medú!“ „Kedór veter seje, bode žel vihar,“ pravi sv. pismo, katerega so, kakor je videti, čisto pozabili. Ko pride sin človekov, ki ní imel, kamor bi položil glavo, nek večer sè svojimi učenci truden v neko vas; ko jim terdoserčni nje prebivalci odrekó prenočišče: kako so se razserdili njegovi učenci, tako malo še podobni svojemu nebeškemu učeniku: kako so mu prigovarjali v nesveti jezi, naj pokliče ogenj in žveplo z neba na pregrešno vás! Kaj jim odgovori izveličar? „Vi ne veste, kakega duha ste otroci!“ Kakega duha otroci so oni, ki živega preklinjajo njega, ki se v svojem prepričanju ne more zlagati z njimi. Kaj bi jim rekel, ako bi stopil med nje on, ki je govoril: Človekov sin ní prišel na svet, da pogublja duše, temuč, da jih reši! Fana-tičen bodi Mahomedán, ta je pravi značaj njegove vere; ljubezen, vsmiljenje z nesrečnim bratom je kristijanstva jedro. Kedo je boljši kristijan, on, ki je pel:

Skérbi zase, ljubi brata,
Dvigni ga, odpri mu vrata
In sodnik naj bo serce,

ali óni, ki so ga preganjali „od nemila do nedraga?“ Oprostite, čestiti prijatelj, da tako govorim, kakor sicer ní moja navada. Gotovo že čutite, kaj me je tako razjarilo; saj ste mi sami poslali list, v katerem sem bral — kako bi imenoval tako pisanje? To ní že več strast, sovraštvo, žolč; mogoče, da je pisala to blagoslovljena, a gotovo ne blažena roka. Taki ljudje bi še dandanašnji zažigali germade, ako bi mogli in smeli.

Poznate me, gospod; dovolj sva se že razgovarjala o vsem, kar je na korist in kvar našemu ubogemu narodu. Vi veste, kako mislim o žalostnem domačem razporu; da sè svojim prepričanjem, sè svojim srcem ne morem biti ne na óni, ne na tej strani. „Intra muros peccatur et extra.“ Jaz sovražim strastnost in surovost, kjer jo vidim. Recimo, da se je začelo na óni strani; kako jih to opravičuje? Kje naj bode plemenitost doma, ako ne pri njih? Na obéh stranéh je krivica, obéma je torej potreba poboljšanja, da bode konec pogubnega razkolstva, da se verne mir in z njim sreča v našo ubogo deželo!

Nemogoče mi je misliti, da so vsi, da je samo večina našega duhovstva enakih misli s temi vpijati. Zakaj se nikedo ne oglasi: Bratje, mir in sprava! vsi smo ene matere sinovi, vsi jo ljubimo: podajmo si roké ter delajmo zložno na korist domovini!“

Ničesa ne odgovori na to gospod župnik; molče podá roko svojemu prijatelju: razumela sta se čestita moža.

Nekoliko časa molčita obá, potem povzame gospod Mirodolski zopet besedo:

„Lep je duhovski stan; jaz sam sem bil že blizo nekedaj, da bi si ga bil izvolil. Živeti med ljudstvom, učiti, voditi ga z besedo in izgledom, z njim čutiti vse potrebe njegove, z njim veseliti se in žalovati: kaj lepšega si more želeti človek na sveti! Ni mi treba iskati izgleda daleč okrog. Kedo je najbolj spoštovan, najbolj ljubljen mož po vsej srenji? Kam se zatekajo v svojih potrebah, prepričani, da najde vsak pomoči, dobrega sveta, ali vsaj prijazne, tolažilne besede? Vi, čestiti gospod, ne razgrajate v cerkvi, ne razbijate lece; vi ne strašite vedno ubozega ljudstva z gorečim peklom in črnim gospodarjem njegovim; vi svojim zvestim poslušalcem ne belite glav s skrivnostnimi véorskimi resnicami, katerim niso do dna prišli cerkveni očetje; vi jih ne svarite pred krivimi preroki, kateri bi pač težko kedaj utegnili zaiti v to tiho dolino.

Svarite jih pred sovražnikom, katerega nosi vsak, več ali manj, sam v sebi. Vi ne strašite vedno sè šibo božjo; v jasnih podobah jim kažete žalostne posledke lahkomiselnosti, nezmérnosti, razuzdanosti in drugih napak, ki izpodjedajo srečo in blagostanje na kmetih. Iz vaših ust ní čuti neprimérne besede. Vas lahko posluša najbolj izobražen človek; iz vaših ust bode slišal resnice, ki ne bodo tudi njemu brez koristi. Da sem vam jaz vedno zvest poslušalec, kateremu ne uide nobena beseda, to veste, čestiti gospod župnik!“

„Oho!“ zavpije na to duhovni gospod, ki je že delj časa zmajával glavo. „Oho! gospod Mirodolski! Tako torej? Da hodite v cerkev vsako nedeljo sè svojima hčerkama, to mi je znano, tó; da me pa tako zvesto poslušate, kakor pravite; da pazite na vsako besedo, tega nisem vedel do sedaj. Tó ní lepo, gospod Mirodolski: vsaj povedati tega ní bilo potreba. Naravnost vam povem; moja navada ní, da bi se bog vé kako pripravljal v saboto večer ter premišljal, kaj bom jutri govoril. Sedaj bode pa treba vse drugače! Še tega bi bilo potreba, da bi moje govore zapisavali v cerkvi, besedo za besedo, kakor neki delajo na Dunaji časniški poročniki iz rodú onih, ki so nekedaj peš popotovali skozi rudeče morje. Čakajte, gospod; ker hodite tako zvesto poslušat moje cerkvene govore, ki so namenjeni samo vérnim ovčicam, meni izročeni; treba, da izpregovorim z vami enkrat resno besedo, ki mi je že zdavnaj na jeziku. Če ste tako dober kristijan, kako to, da ste dali svojima hčerkama tako nekristijanski imeni? Zora, Breda! lepi imeni, ní da bi dejal; a vprašam vas, gospod Mirodolski, kedaj se je katera svetnica imenovala tako? Teh imén ni najti ne v mali ne v veliki „pratiki“;

zastonj bi jih iskal v svetem pismu stare in nove zaveze, zastonj v življenji svetnikov!“

„Vidite, čestiti gospod župnik, to je vse dobro premišljeno, na tanko prevdarjeno. Ne da bi morebiti zaničeval poštena imena, katera dajo naši pošteni kmetje po stari navadi svojim otrokom. Kaj je ime? Človek je lahko kerščen za Jurja in more biti vendar pameten mož. Ali jaz sem premišljal in sodil tako: Mislite si, gospod, da hoče pri nas pisatelj pisati povest, roman, dramo; vprašam vas, kaj more začeti z našimi imeni? Kako naj imenuje svoje osebe, katere hoče povzdigniti iz navadnega, vsakdanjega življenja, obdati jih z vzornim svitom! Vsak narod ima svoja imena, zakaj bi mi ne imeli svojih? Imeli smo jih, kakor nam še pričajo narodne pesmi, a izgubili smo jih iz življenja. Kaj nam je torej storiti? Kmet se derži svojih starih navad; zakaj bi mi, ki se imenujemo izbražene, ne storili pravega koraka? Meni se zdi, da je dolžnost vsakemu izobraženemu Slovincu dajati svojim otrokom lepa, slovenska imena. Kedó more reči, da se ne širi tudi s tem narodna zavest? Nemogoče mi ji verjeti, da se žalijo s tem svetniki in svetnice v nebesih, kakor tudi ne verujem, da žalimo boga, ako ga pišemo po našem pravopisu, z malo čerko. Ako bi mu hoteli s čerko izkazavati primerno čast, s kako veliko čerko nam bi bilo pisati njegovo ime!“

Po takih pogovorih, resnih in šaljivih, sta se ločila blaga gospoda, ko se je solnce že bližalo zatonu.

Po župnikovem odhodu je ravno stopal gospod Mirodolski proti vertnim vratom, da bi šel na Grič za svojo mlado družino; ali kako se prestraši, ko mu prisopeti naproti Zora in Breda! Preplašeni se stisneta k njemu, groza se jima bere z obličja! Predno še more oče vprašati dekleti, kaj se je zgodilo, prikaže se mu žalosten prizor: dva možka, Radovan spredaj in zadaj mož iz sosedne vasi, stopata počasno z nosilnico, iz vej zgrajeno, in na nosilnici leži mož na videz mertev! Molče stopata nosača v hišo, kjer odložita na posteljo, v naglici pripravljeno, žalostno breme.

B. M.

ZGODOVINSKE ŽENE.

Ko je bil tako pomirjen stanovski prepir, bilo je rimskemu ljudstvu moči z nova začeti za nekoliko časa opuščene pribojevalne vojske; in kmalo so čutili sosedni narodi novo, čilo moč njegovo. Naglo so obletali orli rimskih polkov zmagoviti zemeljsko okrožje. A vojna slava je draga last: s plenom tako mnogih podverženih kraljestev in knezov pride neprijeten gost v veliki, ponosni Rim; grozoviti strah, družabno vprašanje se prikaže v strašni podobi. Res, mnogo rodov in si je bilo pridobilo po srečnem vspehu orožja velikansko imovino, nakopičilo si zaklade na zaklade; a kako majhno je bilo njih število proti množini obožanega ljudstva, ki je sedaj, pod-

kupno, izprijeno in popačeno proletarstvo, polnilo ulice glavnega mesta. V brambo té terpeče množice sta vstala l. 133—121 plemenita brata Tiberij in Gaj Sempronij Gráh, katera sta, iz najblajšega namena, namerávala premembo družabnih in državnih razmér v Rimu, a dosegla sta samo svojo in svojih tovarišev kervavo pogubo. Res velikanski prikazni v zgodovini sta oba brata, tako junaška in plemenita, tako tragična v svoji pogubi! Vendar ozrimo se rajši na njuno blago mater Kornelijo.

Kornelija je bila iz slavnega rodú Scipijonov, kateri so pred vsemi drugimi poveljali Rim. Zmagalec pri Zami, Hanibalov premagalec, bil je njen oče. Njeno ime se sveti med onimi ženskimi imeni, katera je rimsko poročilo obdalo z najsijajnim svitom. Z njenim verlim soprogom Tiberijem Sempronijem Graham jo je vezala vez najzvestejše zakonske ljubezni; kako vérna je bila ta ljubezen, kaže nam naslednja pripovedka. Ko je bil našel nekdaj Sempronij v svoji postelji dve kači, in ko so čudoslovei razlagali prikazen tako, da mora ena kača umreti ter z njo vred, kakor izvoli, ali on sam ali pa Kornelija, usmerti brez pomiselka kačo, katera je bila v zvezi z njegovim življenjem. Po izgubi soproga je posvetila Kornelija vso svojo skerb odgoji svojih otrok. Znano je, da je neki rimski gospé, ki je vasovala pri njej, ter vprašala jo po njenih dragocenostih, pokazala z materinim ponosom krasna sinova kot najlepšo diko svojo, najdražji biser svoj. Manj znano je to, da je, vdova, odrekla svojo roko snubečemu egiptovskemu kralju, da bi je nič ne motilo v odgoji otrok. Žalibog! da tedajne rimske razmere niso pripuščale Graham, da bi sad té odgoje obrnila v prid splošnemu blagostanju; zdrobil je oba kervavi serd samopravnega stanú, proti kateremu so bile obernene njih blage prizadeve. Kornelijo je zadela tragična osoda, da je, nova Nijoba, gledala z očesom kervavo pogubo svojega roda, da je sama ostala za njim!

Po tej pogubni nevihti je živela na svojem posestvu poleg Mizena, kamor so jo hodili obiskovat domačini in tujei. Rada jim je pripovedovala o svojem slavnem očetu in slavnem zetu svojem, premagalecu kartaškega mesta; rada tudi o svojih plemenitih sinovih; ali o njih z neko čudovito mirnostjo, na videz brez sočutja, kakor da bi govorila o čisto tujih osebah; kar nam razodeva preobilost njene materine bolesti in neomajno visokost té zares rimske žene.

Toda zarod starorimskih žen, poštenih, brez madeža čistih je pomerl popolnoma s časom. Kakor je rasla in širila se popačenost, prihajale so na njih mesto one bahantinje zblaznele pregrešnosti, óne zaveržene ženske, katere dajejo pravo lice in podobo naslednji dobi rimske zgodovine. Omenjamo najpred Kleopatrá, o kateri nam je govoriti tu, da si je bila kraljica egiptovska in gerškega rodú, ker je njena zgodovina tesno zvezana z osodo propadajoče rimske ljudovlade.

Kleopatrá (roj. l. 68. pr. Kr.) iz kraljevega rodu ptolemajskega, vladajočega v Egiptu in po protinaravni šegi te kraljeve rodo-

vine v 17. letu že zaročena sè svojim trinajstletnim bratom, Ptolemajem Dijonizom, družila je v čudni zvezi izobraženost in razuzdanost svojega časa.

Dasi ne pravilno lepa, kakor nam priča njena podoba na starih denarjih, bila je vendar tako zapeljiva, da je vjela „v skerbno nastavljene mreže“ najprej vélikega G. Julija Cezarja, ko je l. 48. pr. Kr., Pompeja podčč. prišel v Egipt. Res je znala sè svojo prijaznostjo pridobiti si nekoliko materijalnega dobička, res je potratil Cezar zaradi nje več mesecev druzega časa v Aleksandriji. vendar je bil Cezarjev duh previsokoletč, po slavnem dejanji hrepeneč, da bi ga bila nevarna ženska več časa vezala, da bi bil v njenem naročju, v omamnih veselicah zabil svojih daljnosežnih namér.

A kar se ji ni posrečilo pri Cezarji, pogodila je Kleopatra pri drugem imenitnem možu, kateremu je bila sreča tako rekoč v naročje položila Cezarjevo zapuščino. Ta je zvesti prijatelj in maščevalec Cezarjev, Mark Antonij.

Shakespeare, kateremu se še sanjalo ni o pravi, resnični rimski zgodovini, ki je, kolikor je vedel o njej, zajemal iz suhoparnih letopisov in povesti, narisal nam je vendar po skrivnostnem genijevem nagonu dovršeno podobo mladostno krepkega Antonija. Njegov govor v „Juliji Cezarji“ je pač istega duha, kateri je vjel v govoru, s katerim je Antonij tako navdušeno slavil umorjenega Cezarja ter tako silno raznel in razjaril serea rimskemu ljudstvu. Mark Antonij je imel lepe naravne darove, bister um in blago serce. Na bojišči, v zbornici in na tergu, kjer se je zbiralo ljudstvo, bil je zmagovit: sijajen poveljnik, govornik in državnik; a imel je eno napako, katera je pogubila že toliko drugih genijalnih narav: pogrešal je zmérnosti in samovladja. Bil je pohotnosti sužen, hlepenje po veselji in vživanji bilo mu je najhujši sovražnik; ta mu je tolikokrat v persih zadušil boljši glas, ta se ga je slednjič popolnoma polastil, ko je zagledal Kleopatre osodonosno lepoto, ko je izkusil njene zapeljivosti zvijače.

Fr. Šuklje.

K O S A N A.

Stojan-Beg, turški poveljnik; *Savo*, Begov sluga; *Kosána*.

Prizorišče: Begov šator.

Stojan (piše:) — In zmaga je bila naša! (Nejevoljen verže pero, vstane ter hodi po šatoru:) Zmaga! Deset na enega! In kák sovražnik! Vreden našega junaštva. Strašila, ne vojaki; glad jim je iz glodal lea, obup jim plapolá iz upalih očí. A bili so se, to je res, kakor pošasti. Obup daje pogum in moč. O Padiša, Padiša! sijajni ear, vseh vérnikov mogočni gospodar! Ko bodeš bral to poročilo, na mehkih blazinah ležeč, veselí se sijajne zmage, radosti žar naj ti

zasveti iz trudnega, zaspanega očesa! Dvajseterico podložnih imaš manj; miren bodi!

O Stojan, Stojan! to je tvoja bojna slava, po kateri ti je tako hrepenelo mlado junaško srecé! Srečen je začetek, slave pot ti je odpertá, sultanova milost ti je gotova, tvoje bode, kar si lepega srece želi. (Na divan sede, glavo nasloni na roko, kakor da bi hotel počivati, čez nekaj časa na pol poje, na pol govori z rahlim glasom:)

Ena mati nas rodila,
Enim mlekom nas dojila —

Kaj, da mi ravno sedaj na misel hodi, po glavi roji, pesem, katero sem čul v otročjih letih! Kako živo mi je pred očmi čestita slepčeva podoba! Na dvoru je stal, prorok, ne berač: kako milo so mu stokale gosli, kako mi je v otročje srece sezala pesem:

Ena kri nam vre po žilah,
Eden govor govorimo,
Sladki govor majke Slave,
Bratje smo si, rodni bratje!

„Rodni bratje!“ Kako že pravi potem? — — Konec je tako nekako: „Bog ubij te“ — — Ne, tako:

Ti, ki tareš s pëto brata,
Ti, ki rodno kri prelivaš,
Ti si gorji od Turčina;
Bog, izdajica, ubij te!

(Kvišku plane: Proč, proč! Očetova puška je zadušila glas prederznemu pevcu. — Otročarije! — Turek sem, Turek je bil moj oče, Turki so bili moji pradedje! Ala je velik, in Mahomed je prorok njegov! „Pojdi,“ dejal mi je stari oče pri slovesu, „pojdi, sin, ter kaži, da si vreden sin svojega slavnega očeta. Ala te spremljaj po slavnih tvojih potih.“ Zmagovit se vernem, oče, v tvoje naročje, ali pa slavno padem za sveto vero!)

S a v o (vstopi, do tal se prikloni.) Gospod! Zagernena ženska stoji pred šatorom; pravi, da hoče s teboj govoriti, gospod!

S t o j a n. Kakova ženska?

S a v o. Kristijana je videti po obleki, Bosnjakinja; sam vrag vedi, kako se je prikrala v naš stan! Nihče je ní zapazil; kakor dúh je mahoma stala pred nami. Vražje zvita je ženska in brez strahu, ko jo žene poženje. — Ni čudo!

S t o j a n. Privédi jo!

S a v o. Lepo žensko teló je, bogme! Tanka in visoka je kakor jela in gibčna kakor serna. Prijetno kratkočasje ti bo, gospod! Cloveku se kar —

S t o j a n. Molči in idi! — Kaj neki hoče od mene?

K o s á n a (vstopi, razkrije si obličje in obstane.)

Stojan (zase.) Za boga! Krasna ženska! Le bliže, bliže, krasna deva, ne boj se.

Kosana. Bosnjakinja se ne boji.

Stojan (hoče jo prijeti za roko ter posaditi na divan.) Sédi sim ter govôri, kaj je tvoja želja.

Kosana. Stojé bom govorila. Čudiš se, vidim, da se upa krotka serna v risovo ležišče. Ni se čuditi najnenaravnejši prikazni v naših časih. ko so poderti večni narave zakoni, ko brat proti bratu divjá s kervoločno roko. Kaj gubančíš čelo? Ne bojim se te; ti nisi divjak, ti nisi kervolok! Daleč okrog sluje tvoje ime: tebe ne preklinja nesrečna Raja: blagoslavlja te, v té stavi svoj up! — Ne stresaj glave! — Človeško serce ti bije v persih, neverjetna prikazen! Cista je roka tvoja, ni je še omadežila rajina kri. Govori se, da si svojim podložnim dober, blagodušen gospod. Ti jih ne odiraš, ne mučíš jih za kratek čas, ti jim ne izpivaš, kakor ris, gorke kervi. Cudež si ti med svojimi verstniki, tudi mene je doletel glas, prišla sem, da gledam z očmi ta čudež.

Stojan. Kako ti je ime, deklica?

Kosana. Kosana.

Stojan. Govori torej, brez strahú, Kosana; kaj želiš, da ti storim? Imáš-li očeta, brata, ki je padel v našo oblast?

Kosana. O tém pozneje — morebiti. — Stojan! Bosnjakinja sem, hči nesrečne Raje, ki jo preganjate, davite, pobijate, kakor divjo zvér!

Stojan. V pravičnem boji se bojujemo z uporniki!

Kosana. Uporniki! Červ se krivi pod nogo, ki ga tepta; drobna tica ypije in se zaganja v kragulja, ki ji jemlje mladiče. Kaj hoče Raja? Živeti hoče, kakor vsaka žival pod solncem, slabo živeti, a vendar živeti; delati hoče, truditi se, živiti svoje gospodarje v potu svojega obraza. Košček zemlje, kjer bi mirno stala nizka kočá, da v njej brez strahú mati ziblje dete svoje, okolo nje se igrajo nedolžni otroci, in skopega polja toliko, da brani družinico smertnega glada; to je vse, kar si Raja želi. Dajte ji to in služila bode vam, kakor je do sedaj, ne z veseljem, a mirno vam bode služila na svoji zemlji!

Stojan. Dekle, ti si pogumno!

Kosana. Tu stojim, in tebi na strani visi kriva sablja! Tu stojim! Jaz ne morem več gledati vnebovpijoče krivice, ki se godi mojemu nesrečnemu rodu. Sklenila sem, ubogo, šibko dekle, pomagati mu po svoji moči. Kaj more slabo dekle? Verstiti se med bojnike? Ne vem-li kaj čaka nesrečne ženske, ki pade vam v oblast? Molila sem in prosila boga, naj me razsvetli, kaj mi je početi, da z največjo koristjo žertvujem mlado življenje svojemu nesrečnemu rodu. Vdihnili mi je misel; dal mi je pogum in moči, da zdaj tu pred tabo stojim. O da bi bila moja beseda, kakor oster meč, da najde pot naravnost v tvoje serce! Govoriti hočem, Stojan, terkati na tvoje serce, spi ti morebiti na dnu serca spomin preteklih dní. zbujati ga hočem!

da se ti obudi, kakor se človek časi spomni stare pesmi, ki mu je nekdaj genila mlado sercé. Kaj se obračaš nejevoljen v stran! Stojan! Ti vidiš, kako nečloveško terpi uboga Raja. Odkod njeno terpljenje? Kedo ji je najgrozovitejši sovražnik, brezserčen sovražnik? Divjak, ki je prihrul kakor besen volk iz daljne jutrove dežele v našo mirno domovino? Junaški rod je živel v mirni deželi; ubranil bi se bil v kervavem boji tujega napadnika! Znana mi je, Stojan, kervava zgodovina našega nesrečnega naroda, ki jo hranijo stare naše pesmi, moja dušna paša, moja tolažba. Kaj nas je pogubilo na Kosovem polji? Razpor, med brati razpor, kletó izdajalstvo! — — —

Stojan! Kako si ti prvič klical svojo mater? Kakor jaz svojo! Solnce, nebo, zvezde, zemljo, ti jih imenuješ kakor jih imenujemo mi. Zakaj sučeš bridki meč proti svojim bratom? V nebo vpije prelita bratova kri! — —

Stojan. Tako mi ní še nikedó govoril!

Kosana. Stojan! misli, da pred tabo ne stoji šibko dekle, da pred tabo stoji nesrečna, tlačena, do kervi mučena Raja! „Divja zver v gozdu ima svoje zatišje, svoje zavetje; jaz nimam, kamor bi mirno položila trudno glavo; zver ima svoj živež, jaz nimam s čem hraniti življenja sebi in svojim otročičem! Tvoje kervi sem. „ena mati nas rodila,“ zakaj me preganjaš ti in tvoji bratje? Najhujše sovražstvo bratovsko sovražstvo! Dovolj je zemlje, da mirno skupaj živimo, zakaj si me pregnal z moje zemlje.“ — —

Stojan! Verni se, izgubljeni, zaslepljeni brat, verni se svojim bratom v naročje. Z razpetimi rokami te sprejmó. Skliči svoje razkropljene brate, okolo tebe se zberó, ti jim bodeš vodnik; dvigni zastavo; kakor sivi sokoli nad kragulja, planete nad krutega tujca in svobodna bode serbska zemlja. Mlad si, Stojan, junaško, slavoželjno serce ti bije v persih. Pokazala sem ti do slave pot!

Stojan. Kosana! — Bodi moja!

(Odmor.)

Stojan. Krasna, junaška deva, bodi moja, in stori z mano, kar te volja!

Kosana (zase.) O bog, moj bog! Tega se nisem mogla nadejati! — (Vidi se ji notranji boj. Glasno :) Stojan! Bodi junak! Zaduši plamen, ki se ti je tako nagloma vnel. Kaka slava, kaka zasluga tvoja, ako bi se dal premagati ženskemu lieu! Bodi junak! Rajo glej, njena osodan aj ti vname, navduši blago junaško serce!

Stojan. Besede, besede! Brez tebe ne morem živeti. Prvič sem videl z očmi, čul govoriti žensko, kakoršno so mi kazale mladostne sanje. Kosana! Ako srečno izvedem, kar želiš; ako osvobodim tvoje — svoje brate; Kosana! govori, podaš-li roko rešitelju Raji?

Kosana. Vse storim za svoj narod, tvoje prošnje vlsliati ne morem, ne smem. Stojan! — Moja roka ní več prosta! V tvoji oblasti je junak, kateremu sem obljubila serce in roko. Bodi pleme-

niten, Stojan, oprosti ga; ta je druga prošnja moja; bodi blagodušen, Stojan; snami mu okove, in v smert pojde za tabo!

Stojan. Nikedar! Slepila si me, kristijana!

Kosana. Motila sem se; vse zastonj! Zdaj ti govóri! (Iz nedrija potegne bodalo, ter ga zabode.)

Stojan (zgruzi se.) Izdajica!

Kosana. Izdajica tí!

Stojan. Savo, Vujko, Karan! umerje.)

Kosana. Prepozno! (Zabode se.)

B. M.

JVAN SLAVELJ.

VI.

Za našo povest imenitno poglavje.

Solnce je bilo zašlo, Štefan Deska pa zaklene svoje ubožno stanovanje. Šolsko leto je preteklo, poln je torej veselja, da mu nekaj časa ne bode treba rezati duševnih hlebov mladim Bobovčanom. Vesel je torej, kakor smo rekli, in vesel zaklene svoje ubožno stanovanje. Štefan Deska kuje danes svoje naklepe, in zatorej je nocoj žerjavica na ognjišči mrtva, ní nalil lonca, da bi si skuhal večerjo.

Počasi koraka iz vasi naravnost proti Slaveljevi hiši. Mrak je bil že, ko stopi v vežo ter blagovoljno pozdravi Slaveljko, katera se je urno vertila okoli peči, da bi vnetila kurjavo. Razveseli se mati „gosposkega“ gosta, urno ga vede v hišo ter posadi ga za veliko červivo mizo.

„Danes pa imam nekaj posebnega, mati,“ izpregovori Deska, raztezajoč se rahlo na sedeži.

„Ali res, ali res?“ čudi se ženica, odpre mizni predal ter vzame iz njega velik hleb črnega kruha, ki ga položi pred Desko.

„Ako bi se ne zamerila!“

Lačnemu učitelju se zažaré oči in odgovori ji iz serca:

„Nekaj vam bom povedal, mati, odkritoserčno povedal: Kar se tiče —, kar je rečeno, mati, prav rad ga vzamem.“

In prime dolgi nož ter zasadi ga v Slaveljevo peko, da je bilo veselje.

„Prav rad ga vzamem, mati! Poglejte, mati Slaveljka, tako-le je ta stvar: mi gosposki ljudje se tudi naveličamo belega kruha, in časi jemo tudi črnega radi. Kar ima človek redkokrat, jé rad,“ pristavi z najivno lažnjivostjo.

V tem času pa prižge hišna gospodinja tersko ter vtakne jo v poko poleg mize, da je svitlo gorela ter malo sobo polnila z dimom.

„Mati,“ zavpije Deska čez nekaj časa, ko se je najél črnega darú božjega, „mati, vi morate svojega sina dati v šolo, pravim, in to je tisto, kar sem vam hotel povedati.“

Ženica se prestraši tako nenadnega napada, okamenela stoji ter premišljuje in premišljuje, kako naj bi odgovarjala.

Ali v tem osodepolnem trenutji se odpró vrata in v hišo stopi človek, slabo oblečen, bledega lica.

„Ako je prav, če pravim : Dober večer, pravim : Dober večer!“
S temi besedami zleze v hišo.

„Le bliže, Jakopè, le bliže! Siten pa bodi samo, kolikor se spodobi,“ pristavi Slaveljka, „danes imamo vasovalec.“

„Siten, Barba, siten! Kaj to, siten?“ Odgovori ji serdito. „Kaj to, siten? pravim in vprašam. Kedo je bil siten? Judje so bili sitni, ki so križali našega izveličarja.“

A ko zagleda Desko za mizo, izgine mu jeza.

„Hvaljen bodi Jezus, gospod Štefan! dober večer, gospod Štefan!“
In ne čaka odgovora, na klop sede pri peči.

„Kaj sta govorila, Barba, kaj je povedal gospod Štefan, Barba? Nikar se ne mudita zavoljo mene, jaz vaju ne bodem motil, malo bom govoril, samo grél se bom tukaj-le in poslušal. Meni ne more nihče reči, da prerad govorim, gospod Štefan; ali v pošteno družbo pa rad zahajam, gospod Štefan! Nu, le govorita le? Kaj čem reči? Moj brat je pobil danes tisto junico, tisto debelo, Barba, tisto rumenoliso! To bo mesa, pravim, mesa, Barba! Jej, jej! moj brat! gospod Štefan, saj ga poznate, tistega bogatega Jermenovca tam doli iz vasi! Moj brat! — bogat! Jej, jej! O le govorita le, jaz vaju ne bom motil.“

Da bi se Jakopetu ne razvzhlala še bolj moč jezika, porabi Deska to priložnost ter pravi:

„Kaj hočete, mati, ali naj ostane doma v revščini? Deček ima dobre talente, lepe talente, mati!“

„Revščina, revščina, gospod Štefan! „oglasí se Jakopè,“ a tù je moj brat drugačen mož. Obširen kakor vipavski sod; v hlevu pa dvajset glav, in še drobnice, in še prašičev; jej moj brat! — bogat!“

„Revščina,“ zaverne ga gospodinja, malo jezna, „revščina je že: ali hišo imamo pa le plačano, nobeden nima pri nas nič tirjati, čisto nobeden.“

„Jej nu, bogatija je le bogatija,“ odreže se óni.

„Tako, hiša je plačana?“ oglasi se Deska, „potem je pa lahko!
Malo dolga, pa je gospod pri domu, mati!“

„Ko bi se le moglo!“ zdihne Slaveljka.

„Vsak dan bo jedel bel kruh,“ zavpije Deska.

„Vsak dan belega,“ zdihuje ženica za njim.

„In svete maše bo za vas bral!“

„Svete maše!“

„In še domú bo dajal kak krajcar!“

„Še domú!“

„Kravo vam bo kupil v hlev!“

„I tudi kravo!“

„In še kaj svetá bo prikupil!“

„In še kaj sveta!“ zdihuje Slaveljka; „tam-le Rometov laz bo gotovo čez nekaj let na prodaj!“

Tu se vrine Jakopè:

„Če bo kaj na prodaj, kupil bo moj brat, denar ima. Poglejte, gospod Štefan, pogledite mojega brata sestro, tija k Hribarju se je primožila, in dobila kup dolga, a moj brat ji je dal kup denarja, in sedaj je vsega dosti: v shrambah klobás in žita v predalih. Jej, moj brat, moj brat!“

„Bova z Antonom premislila,“ reče Slaveljka, „bova premislila!“

„Le premislite, mati; vsa vas ga bo čestila, vse mu bo roko poljubovalo!“

„Lepo je res, čast hiši!“

„Čast hiši in vam in ljudem; in dobro za hišo,“ pristavi Deska.

„Dobro, dobro,“ priterjuje Jakopè, „ali revščina, revščina, gospod Štefan. Mojega brata teta ima pa nekega doktorja v mestu in pa spravljenih kakih petdeset tisoč in pa nič otrok! Gospod Štefan, tisto bo še vse naše enkrat, naše, mojega brata. Bogatija, bogatija!“

„Kaj boš takisto govoril o revščini,“ povzame Slaveljka serdito, „kaj boš govoril? Vidiš, pa ravno pojde, pa ravno, če tudi naredimo malo dolga na hišo, pa ravno pojde!“

„Ta pa je bila pametna, mati,“ pristavi Deska, „ta je bila pametna, moška beseda, in ne boste se je kesali, mati, ne boste se je kesali!“

In veselje se vseli materi Slaveljki v serce, in iz sobe gre v vežo pogledat, kako lonci vró. Deska pa si z nova ureže kruha in jé.

„Nu, bo pa gospod,“ govori Deska s polnimi usti, „nu, bo pa gospod. In meni bo dajal hvalo,“ pristavi zadovoljno.

„Gospod,“ zakašlja Jakopè; „gospod, to je nekaj, ali ne vse. Jaz pa pravim, gospod Štefan, ni ga človeka na svetu nad kmetom. Kmetom, pravim, gospod Štefan; pogledjte tako-le: imeti zemljico, imeti živinico, piti vince in jesti mesce; oj gospod Štefan, pri nas smo tako, bogataši!“

„Da, da; pri vas ste terdni; hišo imate kakor kak župnikov dvor,“ pridene Deska rahlodušno.

„Ka-áj?“ zajezi se Jakopè in plane od peči proti Štefanu Deski in prime se mize.

„Kaj ste rekli, gospod Štefan? Kakor župnikov dvor! Kedó ga zida? Zidamo ga mi, dajemo les, vozimo kamen, zidamo, tešemo, gospod Štefan. A moj brat ima de-nár, gospod Štefan, dosti denarja, polno de-nárja, in kar sezida, sezida iz svo-jega, gospod Štefan, moj brat!“

„Verujem, vse verujem,“ tolaži Deska razburjenega.

„Kar je očitno, to je očitno!“ in Jakope Jermenovec zleze zopet za peč.

„Vidite, to je tako-le,“ prične zopet, sedé; „bogati ljudje, to je taka, dà, bogati ljudjé. Lahko redimo ženo in otroke. Lahko redimo, in nam ni treba žita kupovati vsako pomlad.“

„Res, res,“ priterdi učitelj.

„Jej, jej, bogatija! Gospod Štefan, ali sami pobereite tisto malo bire, ki jo vam dajemo kmetje?“

„Sam, sam,“ zdihne Štefan Deska.

„Gospod Štefan,“ nadaljuje Jakopè, „gospod Štefan, vi zahajate med kmete, do bogatije, imetja, do mladih deklet!“

In Jakope sramežljivo umolkne za pečjo.

„Do mladih deklet,“ zdihuje učitelj Štefan Deska.

„Do mladih deklet, gospod Štefan, in ako bi se hotela možiti katera, priti na dobro, „na kup,“ pravim, hotel sem reči, gospod Štefan!“

In učitelj Deska, privzdigne glavo in zazija.

„Vidite, tako le, gospod Štefan, tako le recite: Dobro ti bo, če ga vzameš; po hiši boš hodila, polič vina v roki nosila in pila; v veži bodo pa lonci vreli in kuhalo se bo meso.“

Deska vstane in pravi skoraj plašno:

„Ali misliš sebe?“

„I če tudi, zajezi se oni in skoči od peči, prime za kljuko in govori urno:

„Če je prav, pa pravim: Lahko noč, lahko noč!“

In godernjaje otide.

Taki so ti mlajši sinovi bogatih hiš. Tisto malo, kar so dobili po očetu, poženo kmalu, potem pa poležavajo in prežijo pri hiši. Drugod se pa bahajo in iščejo si bogatih nevést.

Tudi Deska se kmalu po tem prijazno poslovi z gospodinjo.

Bil je zadovoljen: zadovoljen sè svojim opraskom, in viri nam pravijo, da tudi sè svojo večerjo!

Emil Leon.

LITERARNI POGOVORI.

(Konec.)

Sme se péti tudi ljubezen, ako je poštena, globoko čutena; ako izvira iz krepkega moškega serca; zlasti, ako je ljubezen tako rekoč podoba, simbol družega čuta, kateremu je težko najti ime, podoba temnega svetozorja — „svetobolja.“ Ali bog nas varuj tiste blede, mlečnozobe, petošolske ljubezni! Težko je govoriti o tej nezdravi prikazni, da bi človeku ne ušla kaka morebiti preostra beseda; mislim, da umejo moji bralci, kaj menim, da tudi njim že preseda to nezrelo, osladno pesmičenje. Ni mi treba navajati izgledov, kakor sem hotel s konca: „Obilo je v kartuši blaga.“ Saj ne pravim, da je prepovedano „kovati“ take pesmi. Če te kovanje ne moti in zadržuje pri družih, resnih opraskih, kuj in kar si skoval pokaži svoji izvoljenki, da bo vesela in tebi hvaležna. Nam ni treba vedeti vaji-

nih skrivnosti; to vama je čisto zasebna stvar, za katero se ne meni živa duša.

Svet se vedno izpreminja, in tako tudi poezija in njene oblike. Ako se ne motim, občinstvo zahteva dandanašnji druge dušne hrane; druge stvari ga razveseljujejo, druge mu pretresajo serce. Kaj so njemu tiste bolečinee, ko je toliko bolečin! Ne mislimo vedno samo naše, pustimo listo vedno samogledje. Kedórá ima oko, da vidi, serce, da čuti; ozira naj se po svetu okrog; ne bode mu treba daleč iskati; doma bode videl dovolj, preveč terpljenja! Tu je poeziji vir, ki ne usahne. Ako mu je mogoče, kaže naj nam, kar je videl in čutil, globoko čutil, v živih pedobah. Zvesto ga bodemo poslušali, glas njegov nam bode odmeval v sercih in solze naše mu bodo vredno plačilo. To ne potira, to dviga, blaži serca; to budi vsmiljenje do nesrečnikov, to uči bratovsko ljubezen, kamor zadnjič meri vse naše izobraževanje; to je lepo, to je plemenito, to je človeško, to v resnici kristijansko!

Dobro vem, koliko je vreden ves ta moj svét! Komur ga je treba, njemu ne more pomagati; človek človeku ne more dati ne očesa ne serca!

Izpregovoriti pa hočem še nekoliko dobrohotnih beséd našim mladim novelopiscem in enakim pisateljem. Meni se zdi, da ne hodijo po pravi poti. Tiste romantične prigodbe iz dijaških let; tisti gospodiči, najrajši v tesni vojaški suknjici, ki postopajo po sveti — solzé in obup za njimi! — ki tarejo kakor orehe uboga mlada serca: ki teptajo, kakor slon po pisani gredi, s terdo, nevsmiljeno petó nedolžne evetice; tiste bledolice mestne gospodičine, ki tako žalostno pobešajo glavice, zdihujejo in stokajo, kakor da bi jim bilo bog vé kaj: to je morebiti vse prav mikavno pisateljem samim, mikavno ljubeznjivim mladim jerebičiam, ki tako drobno stopajo po ulicah s šolsko „mapo“ pod pazduho; mikavno gotovo tudi tej in oni omikani hišini. Drug svet se posmehuje takim umotvorom ali pa — ne bere jih, kar je najbolj pametno. Moja misel je ta: Ne zahajajmo v salone, kjer se človek tako lahko osmeši; ogibajmo se gladkega parketa, kjer tako lahko izpodersne okorna noga. Deržimo se domačih tal, v njih so našega bitja krepke korenine, iz njih nam izvira prava moč.

Neljubo bi mi bilo, ako bi kedo krivo umel moje besede. Nikakor ne zahtevam, da naj bode in ostane naše slovstvo čisto kmečko. Vsaka stvar o svojem času. Naše slovstvo naj se razvija in rase po edino pravih, naravnih zakonih, da bode zdravo in krepko, ne puhlo in sleparsko. Izobražujmo, blažimo, povzdigujmo najprej domači govor; skerbimo, delajmo na vso moč, da bode govor omikanih stanov, po tem dobimo s časom tudi narodne salone, in kar je poglavitno, narodno ženstvo, brez katerega vse naše slovstvo, kakor vse narodno življenje nima terdne podloge. Upam, da bodem imel priložnost, o mnogih stvaréh, katere sem tu samo poveršno omenil, obširneje govoriti, ako bode ljubo Zvonovim bralcem.

Listnica uredništva. G. J.—o. „Vendar si upam tudi jaz vas nadlegovati z nekaterimi pervenci svoje okorne Muze, ravna je po starem pravilu, da od urednika smé vsak zahtevati poterpežljivosti vsaj četrtert ure.“ — Gospod, vi oznanjate krive, nevarne nauke; bog nas varuj tistega „starega pravila,“ ki nam je bilo do sedaj čisto neznano. Vam se ni bilo treba sklicavati na tisto staro pravilo, katerega ni, kolikor nam je znano, v našem tiskovnem redu, hvalo bogu! Dovolj nam je vaše ime, katero nam, lahko si mislite, zakaj? tako prijetno zveni! Z veseljem smo brali vaše pesmice, ki kažejo lep liričen talent, n. pr.:

I.

Sam hodim, ko prešnje dni,
Samoten skoz temni gaj;
A ptuja, neznana pot
Me vodi v neznani kraj.

Nad mano verhovi veršš:
„Počij si, počij, sereč!“
„Kako si počilo bom
V naročji ptuje zemlje!“

To ni osladna, pogreta jed; pesmica ima jedro, čut; vendar bi želeli morebiti katero besedo malo drugače, saj vam je znano, kako smo sitni! Tudi v drugi je misel dobra, a oblika — ni doveršena! Poslušajmo:

II.

Kaj mi šumiš, samotno drevo,
Na ptujem polji cveteče;
Kaj mi bobniš, valovje urno,
Čez ptuje zemlje bežeče?

O cvetji znabiti drevo šumlja,
In val o cveteči naravi.
Pa jezik tuj mi je tu doma,
In ptuje, kar val mi pravi.

Cveteče, kakor veste, ni pravilno, z n a b i t i je neslovensko, u r n ó krivo naglašeno. „Kaj mi šumiš, kaj mi bobniš“ to bo vsak daktilično bral, kar se ne zлага z ostalim ritmom. Enako je z drugimi pesmicami. Popravljanje nam se ne zdi primerno; tudi vam bi bilo, kakor vidimo, neprijetno; torej — potrudite se sami, bodite „sitni,“ in lahko vam je prorokovati, da vaše pesmi ne bodo v nečast vašemu imenu. Zdravi!

Do sedaj se je samo en mlad duhoven gospod odpovedal „Zvonu“ „in njegovemu napuhu!“ Tako je moško; vernili smo mu naročnino in — mirna Bosna! Vivat sequens! Primerilo se je, da istega dne visoko čestiti gospod, dvojni gospod njegov, naroči, prej že sam naročen, strašni Zvon svojemu nečaku; tako da človek zopet ne vé, kako in kaj: „što je vjera, što li je nevjera!“

Listnica opravištva. Gu. Sancin-u v Skednju (Servoli). Kako je to, da nam pošta vrača liste z napisom: sconosciuto? Je-li Skedenj tako velikansko mesto? — Ako kedó čč. naročnikov do sedaj še ni prejel kake prejšnje številke, prosimo, naj nam poroči, da mu jo dopošljemo, kakor je naša dolžnost. Vračati nam listov ni potreba, ako je morebiti kedo po pomoti dva prejel; listi, ki se nam vračajo, niso več prav za rabo.

Tiste gospode, katerim poteče naročnina že koncem tega meseca, prosimo naj jo ponové za časa, ako jim drago.

Gu. L-n. Pisali ste nam, naj vam pošiljamo list v Lipsijo na vseučilišče. To smo storili; a kmalu se je vernil list, na obeh stranéh popisan, kar nam priča, da vas je pošta pošteno iskala, a ne našla. Prosimo, poročite nam, kaj storiti!

Gu. dijaku na gimnaziji teržaški. Tista graja ne méri na nobenega izmed vaših sošolcev; po krivem torej dolžite tistega mladeniča. Veselilo nas je vendar, da tako skerbno pazite na čast svoje gimnazije.

Zvon izbaja 4. in 15. dan meseca; naročnina 4 gl. za vse leto; 2 gid. za polleta. Napis: Redaction des „Zvon“, Wien, Ottakring, Hauptstrasse 23.

Izdaje in ureduje: Jos. Stritar.

Tiskata: A. Keiss in F. Löb.